

2021-04-12

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr ÄLN 2021/88

Äldrenämnden

Remiss - Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022-2030

Yttrande till Region Stockholm.

Förslag till beslut

Äldrenämnden lämnar synpunkter över remissen *Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022-2030* till kommunstyrelsen för vidare handläggning.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun är remissinstans för Region Stockholms ”Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022-2030”. Den regionövergripande strategin är framtagen för att ge alla människor i Stockholmsregionen jämlika förutsättningar att uppleva psykisk hälsa och välbefinnande. Strategin omfattar samtliga Region Stockholms nämnder och bolag och kommuner benämns som en samverkanspart.

Äldrenämnden ser positivt på att Region Stockholm har tagit fram en strategi för att främja psykisk hälsa och välbefinnande samt förebygga psykisk ohälsa. Överlag har strategin en tydlig inriktning och styrning som kan bidra till positiv utveckling i samverkan mellan kommuner och regionen. Särskilt positivt är strategins angreppssätt och förslaget avseende att utveckla nya samverkansformer mellan Region Stockholm och kommuner.

Beredning av ärendet

Arbets- och företagsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden bereder strategin och lämnar synpunkter. Ärendet behandlas därefter i kommunstyrelsen som antar ett yttrande där kommunens synpunkter lämnas.

Sammanfattning av strategin

Den regionövergripande strategin som är framtagen av Region Stockholm består av två huvudinriktningar, en för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande och den andra för att förebygga psykisk ohälsa. Målbilden är att Region Stockholms nämnder och bolag ska erbjuda bästa möjliga samt jämlika förutsättningar för barn, unga, vuxna och äldre i Stockholmsregionen att kunna upprätthålla och utveckla sin psykiska hälsa i olika vardagsmiljöer. Till exempel i hemmet, sin boende- och livsmiljö, inom

utbildningsmiljöer, på arbetsplatser, i digital miljö och i hälso- och sjukvården. Genom att bidra till utveckling av psykisk hälsa och psykiskt välbefinnande stärker Region Stockholms nämnder och bolag möjligheterna att uppnå sina egna verksamhetsmål, samtidigt som växtkraften hos alla som bor, verkar eller vistas i Stockholmsregionen stärks.

För att främja psykisk hälsa och välbefinnande samt förebygga psykisk ohälsa rekommenderar strategin att regionens nämnder och bolag använder olika tillvägagångssätt utifrån de olika uppdrag och mål de har. Det handlar om att erbjuda barn, unga, vuxna och äldre goda och jämlika förutsättningar för att utveckla psykologiska och sociala förmågor som bidrar till psykisk hälsa och välbefinnande. Mål kan uppnås genom att arbeta utifrån strategin på en individnivå, vardagsnivå, i närsamhälle eller på styrande nivå.

Strategins angreppssätt är att alla nämnder och bolag inom Region Stockholm ska integrera strategin i alla relevanta beslut. Den föreslagna strategin bygger på att även andra aktörer, till exempel kommuner och civilsamhällsorganisationer, tar aktiv del i arbetet med gemensamt ansvar för att främja invånarnas psykiska hälsa och välbefinnande. Etablerade samverkansformer med kommuner, idéburen sektor och näringsliv beskrivs ska användas och nya former ska utvecklas. Samverkan ska ske på olika nivåer. Dels på individnivå, men även i vardagsmiljö, i närsamhälle och styrande nivå. I strategin framgår ej om eller på vilket sätt strategin kommer att följas upp.

Äldrenämndens synpunkter på strategin

Strategins koppling till kommunens ansvar

Enligt socialtjänstlagen ska kommunen verka för att människor som av psykiska skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring kan delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Kommunen ska bedriva en uppsökande verksamhet och göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena för personer med psykiska funktionshinder. Kommunen ska också planera sina insatser för målgruppen och då samverka med regionen samt andra samhällsorgan och organisationer. Arbeta för att främja psykisk hälsa och välbefinnande samt förebygga psykisk ohälsa är utifrån ovanstående en viktig fråga för äldrenämnden. Äldrenämnden anser att det är positivt att en strategi för att främja arbetet har tagits fram inom Region Stockholm, är positivt inställda till förslagen i strategin samt till att fortsatt samverka med regionen kring dessa frågor.

Samverkan mellan Region och kommun utifrån strategin

Nedan beskrivs äldrenämndens synpunkter på strategins förslag kring samverkan mellan region och kommun på respektive nivå.

På individnivå

Äldrenämnden ser det som positivt med samverkan mellan kommun och region på individnivå när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Det anses vara positivt för den enskildes delaktighet över planeringen

samt för att kunna säkerställa att den enskilde får sina behov tillgodosedda utifrån ett helhetsperspektiv.

Vardagsnivå

I strategin beskrivs att Region Stockholms nämnder och bolag i vissa fall har ansvar för olika miljöer, tex arbetsmiljöer, hälso- och sjukvårdsmiljöer, utbildningsmiljöer och då säkerställa en hälsofrämjande miljö för psykisk hälsa och psykiskt välbefinnande. Det framgår vidare att andra aktörer som ansvarar för vardagsmiljöer i länet kan efterfråga sakkunskaps- och utvecklingsstödande insatser från regionens nämnder och bolag för att möjliggöra att vardagsmiljön utvecklas i linje med strategins målbild. Äldrenämnden ser det som positivt att kommuner kan erbjudas hjälp men önskar samtidigt förtydligande i vilka fall det kan erbjudas och av vem.

Närsamhälle

Utifrån ett närsamhällesperspektiv är äldrenämnden öppen för dialog och ser möjligheter till mer samverkan mellan kommun, region och civilsamhälle. En utökad samverkan med exempelvis brukarorganisationer skulle vara positiv på lokal nivå för att komplettera andra kunskapskällor samt ge personer med psykiska funktionsnedsättningar ett ökat inflytande.

Styrande nivå

Kommun och region har en etablerad överenskommelse som avser samverkan för personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning. Äldrenämnden anser att samverkan på styrande nivå är av betydelse för att samarbetet kring enskilda individer ska fungera. Äldrenämnden välkomnar en utökad samverkan med regionen för att främja psykisk hälsa. De etablerade formerna för samverkan upplevs i dag vara givande, men genomförs i för liten skala. Det finns önskemål från kommunens sida att vidareutveckla samverkan kring gemensamma frågor och utvecklingsarbete. För den specifika målgruppen som har behov av stöd och hjälp från kommun och region skulle äldrenämnden önska än mer konkreta åtgärder i strategin för att stödja målgruppen på bästa sätt.

Äldrenämnden är positiva till strategins angreppssätt där Region Stockholms nämnder och bolag ska integrera strategin i alla relevanta beslut inom deras uppdrag. Det är särskilt positivt att konsekvensanalyser ska genomföras i berednings- och beslutsprocesser i samband med större projekt och reformer, så att förutsättningar för att utveckla befolkningens psykiska hälsa och välbefinnande systematiskt stärks. För att stödja dessa processer föreslår strategin att ett helhetsperspektiv ska beaktas, vilket kräver samverkan med bland annat kommuner. Det är ej specificerat i vilken omfattning kommunerna anses vara en samverkanspart. Äldrenämnden är positiva till att etablerade samverkansformer på styrande nivå ska användas, men även öppen för att nya former ska utvecklas, för att på bästa sätt stödja kommunens medborgare.

Strategin inkluderar hela livsförloppet

Psykisk ohälsa är ett stort samhällsproblem som berör alla åldersgrupper. Vi ser positivt

på att strategin återkommande nämner både barn, unga, vuxna och äldre och att hela livsförloppet inkluderas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget förväntas inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

Konsekvenserna av strategins förslag bör bli positiva för barn. Genom samverkan med regionen på olika nivåer har kunder som har behov av stöd och hjälp från båda parterna ökad möjlighet att få sina behov tillgodosedda utifrån ett helhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1 Strategi "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022-2030"
- Bilaga 2 Tjänsteutlåtande "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa" Region Stockholm.
- Bilaga 3 Remissbrev Regionstyrelsen "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa"

Ellinor Egefors
Enhetschef
Äldreenheten

Therese Råckle
Kvalitetsutvecklare
Omsorgsenheten